

ชื่อเรื่อง	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง		
ผู้วิจัย	ชนวัฒน์ ภิรมย์ไกรภักดิ์		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.โกวิท วัชรินทรางกูร	ที่ปรึกษาหลัก	
	ดร.กระพัน ศรีงาน	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษารูปแบบจากแหล่งข้อมูล 3 แหล่ง คือ จากเอกสารงานวิจัย จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้ทำหน้าที่หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 และโรงเรียนบ้านแปรง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ที่เป็น โรงเรียนดีเด่น และจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้ทำหน้าที่หัวหน้างานวิชาการและประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวม 372 คน โดยใช้แบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 2 การร่างและพัฒนารูปแบบ ตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของรูปแบบตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้หลักการของเทคนิคเดลฟาย ยืนยันความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบกับผู้บริหารสถานศึกษาอาสาสมัครที่ต้องการพัฒนา จำนวน 15 คน ใช้การทดสอบนัยสำคัญโดยการหาค่า Sign - test

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำและต้องพัฒนาคือ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารซึ่งมีองค์ประกอบ 6 ด้าน 66 ตัวอย่าง ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา 12 ตัวอย่าง 2) ด้านโครงสร้างพื้นฐานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา 10

ตัวบ่งชี้ 3) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอน 11 ตัวบ่งชี้
4) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดกระบวนการเรียนรู้ 10 ตัวบ่งชี้
5) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ 11 ตัวบ่งชี้ และ 6) ด้านการจัดการทรัพยากรการเรียนรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ 12 ตัวบ่งชี้

2. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมี 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ และ 5) การวัดและประเมินผล การดำเนินการในขั้นกระบวนการของรูปแบบ แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ระยะก่อนปฏิบัติการ ระยะที่ 2 ระยะปฏิบัติการประกอบด้วย 1) การอบรมเข้ม และ 2) ประชุมปฏิบัติการรวม 6 ครั้ง โดยใช้คู่มือพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ 6 ชุด ประกอบการประชุมปฏิบัติการและการศึกษาดูงาน โรงเรียนดีเด่น 1 แห่ง ระยะที่ 3 ระยะติดตามผล โดยการประชุมและใช้แบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 3 ระยะ พบว่า หลังปฏิบัติการค่าเฉลี่ยของคะแนนประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สูงกว่าก่อนปฏิบัติการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และระยะติดตามผล มีค่าเฉลี่ยของคะแนนประเมิน สูงกว่าระยะหลังปฏิบัติการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นว่ารูปแบบการพัฒนาเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากได้มีการเรียนรู้จากวิทยากร จากการศึกษา คู่มือ จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาที่ร่วมปฏิบัติการด้วยกัน ตลอดจนได้เรียนรู้จากผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่นที่ได้ไปศึกษาดูงาน

TITLE	A Model for Developing Academic Leadership of School Administrators under Primary Educational Service Area Offices in the Lower Northeastern Region		
AUTHOR	Thanawat Piromkraipak		
THESIS ADVISORS	Dr. Kovit Vajarintarangoon	Major Advisor	
	Dr. Krapan Sri-ngarn	Co - advisor	
DEGREE	Doctor of Philosophy	MAJOR	Education Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2015

ABSTRACT

The purposes of this research were to develop a model of academic leadership of school administrators under Primary Educational Service Area Offices in the lower northeastern region. Three phases of the study were carried out : Phase 1 focused on studying a model from three sources i.e. literature review, in-depth interview with a total of 372 participants including school administrators and teachers who were heads of academic affairs at Lampaimatpattana School, and in-depth interview with school administrators, teachers who were heads of academic affairs and chairpersons of basic education committee. A 5-rating scale questionnaire was employed to collect data. The obtained data was analyzed by using percentage, mean and standard deviation. Phase 2 was about drafting and developing a model, using a Delphi technique by examining the accuracy and consistency of a model according to the experts' opinion, and confirming its suitability and possibility by the experts. And in phase 3, the model was tried out with 15 school administrators as volunteers by testing the significance of sign-test. The research results were as follows:

1. The aspect of the school administrators' academic leadership with a low level that should be developed was information technology utilization. This aspect consisted of six components and 66 indicators: 1) management of school information technology and media with 12 indicators, 2) basic structure of school information technology system and media with 10 indicators, 3) use of school information technology and instructional media with 11 indicators, 4) use of school information technology and media for learning process management with 10

indicators, 5) use of school information technology and media to aim achievement with 10 indicators, and 6) learning resource management via using of school information technology and media for learning promotion with 12 indicators.

2. The model for developing academic leadership of the school administrators under Primary Educational Service Area Offices in the lower northeastern region was composed of five components: model principle, model objective, model content, model process, and measurement and evaluation. There were three phases in the operation process: Phase I was about pre-operation. Phase 2 was about the operation including 1) intensive training, 2) workshop training for six times using six packages in the academic leadership development manual developed by the researcher, and 3) study trip at an outstanding school. And phase 3 was followed-up by organizing a meeting and using an evaluation form for measuring their academic leadership behavior.

3. Having tried out the model for developing their academic leadership in three phases, it indicated that their average scores of academic leadership evaluation after process participation were higher than before process participation at a statistical significant level of .05. In addition, their average scores of evaluation in the follow-up phase were higher than after process participation at a statistical significant level of .05.

The school administrators further opined that the model was useful for developing their academic leadership because of the following reasons: They learnt from speakers and the development manual. They exchanged knowledge and experience with other school administrators. Moreover, they gained knowledge from an outstanding school administrator while taking a study trip.